

Svar til NTFs president fra Øyvind Simonsen, Bergen:

Konkurransen på ulike vilkår

Jeg takker for tilsvaret til mitt innlegg i Tidene nr. 1/2012. Tilsvaret er gitt av president Camilla Hansen Steinum. Tilsvaret er lagt ut direkte på NTFs egen hjemmeside 16. februar.

Tilsvaret er omfattende. Tilsvaret synes tidvis uklart i argumentasjonen. Det kommer jeg tilbake til. Tilsvaret er egnet til å forvirre da det bringes inn utenforliggende moment. Svaret inneholder dessuten faktafeil. Alt dette kommer jeg tilbake til.

NTF skal i sin funksjon være den organisasjonen som ivaretar mine – og alle andre tannlegers (offentlig ansatte og i privat praksis) interesser. Det er en ubetinget plikt for NTF da det er nedfelt i vedtektene følgende: «... for å ivareta tannlegestandens faglige, økonomiske og sosiale interesser...»

Men hvordan tolker NTFs styre dette absolutte pålegg?

Staten «eier» fylkeskommunene. Fylkeskommunene eier Den offentlige tannhelsetjenesten (DOT). DOT prissetter sine tannlegjetjenester. Staten «eier» også Helsedepartementet, derved også Helsedirektoratet som igjen er gitt oppdraget til Forbrukerrådet om å etablere og drifte Prisportalen. Staten sitter på alle sider av bordet. Vi private, mange små aktører kan fort komme i en økonomisk skvis. Samtidig vil effekten kunne bli mindre økonomisk handlingsrom for etablering av ny, privat tannlegepraksis over det ganske land.

Staten har valgt å la EØS-rett være del av det norske lovverk. Jeg vil presisere mitt anliggende i denne sak. Det er: Er (del av) Den offentlige tannhelsetjenestens virksomhet ved behandling av gruppe F-pasienter ulovlig sett i lys av gjeldende norsk lov? Foregår der en ulovlig konkurransevidning subsidiert med offentlige midler? Kan denne eventuelt ulovlige konkurransevidningen ramme de 2 000–3 000 privatpraktiserende tannleger i Norge og begrense

muligheten til etablering av ny virksomhet?

Det er dette jeg har bedt – og ber – NTF om å få en uavhengig juridisk vurdering rundt.

Min juridiske «kilde» er boken EØS-rett – 3. utgave (august 2011) – Universitetsforlaget, Statsstøttereglene, kapittel 28.6; Konkurranserevidning. Der leser jeg på side 598: «Støtteforanstaltninger som faller under den terskelverdi som oppstilles i forordningen, som er 100 000 euro (ca. kr 0,8 millioner) over en treårsperiode, nyter godt av et fritak etter art. 107.» Vår president skriver imidlertid: «Dersom det ytes ulovlig støtte må man også vurdere om støtten er bagatellmessig (mindre enn euro 200 000)». Dette er en faktafeil og bør korrigeres av NTF. Eventuelt ber jeg NTF dokumenter beløpsendringen fra 100 000 til 200 000 euro.

Et lite regnestykke: DOT mottok år 2011 kr 2 700 millioner i offentlig tilskudd. Over en tre års periode er dette kr 8 100 millioner. Fem prosent av dette beløp er kr 405 millioner, en prosent er kr 81 millioner.

Videre hevder NTF at støttebeløp ut over et minimum «... etter NTFs oppfatning (skal) vurderes isolert for hver fylkeskommune». Dette er en særs alvorlig påstand – juridisk. Hvilken juridisk og uavhengig betenkning ligger til grunn for denne NTFs konklusjon – sett i lys av gjeldende rettsoppfatning i EØS-avtalen pkt. 61? Jeg ber om et spesifikt, ytterst uttømmende og konkret svar i dette forhold da dette er meget viktig i saken.

Noen utdrag fra boken EØS-rett:

«Statsstøttereglene begrenser offentlige myndigheters mulighet til å benytte økonomiske virkemidler til å fremme målsettinger som ikke er av økonomisk art.» (s 577)

«...man må ta hele det økonomiske engasjementet det offentlige har forbun-

det med den virksomhet som tilføres midler i betraktning». (s 579)

Kap 28.3.7 – om midler tilført offentlige foretak – side: 582 «Offentlige myndigheter er etter art. 2 definert som alle offentlige myndigheter, herunder staten samt regionale, lokale eller andre territoriale myndigheter».

Basert på disse korte utdrag samt etter gjennomlesning av kapittelet om statsstøttereglene (side 572–612) mener jeg at NTFs egen oppfatning i saken – at hver fylkeskommune defineres som en egen og uavhengig økonomisk enhet – absolutt ikke stemmer.

Videre: Den økonomiske logikk i de to følgende uttalelser NTF forfekter i sitt tilsvaret til meg er uklare.

1. «Så lenge det ikke finnes dokumentasjon for hvordan de ulike fylkeskommunene prissetter sine tjenester...»

2. I dag er situasjonen at behandling av betalende pasienter kan gi fylkeskommunene et dekningsbidrag til behandlingen av de prioriterte gruppene».

Mine spørsmål er: Hvordan vet NTF/fylkeskommunene at behandling av gruppe F gir et positivt økonomisk bidrag (ut over de tilhørende, totale kostnader) til behandling av prioriterte grupper når NTF/fylkeskommunene ikke vet grunnlaget (antatt totalkostnadene) for sine egne prissettinger? Hvordan kan NTF anta at Den offentlige tannhelsetjenestens behandling av gruppe F gir et positivt, netto dekningsbidrag til behandling av Den offentlige tannhelsetjenestens prioriterte grupper? Og hvilken relevans har dette i forhold til det saken faktisk gjelder – konkurranse på ulike vilkår?

Videre til tilsvaret: Etter NTFs gjennomgang av takstene i noen fylker finner NTF det ikke nødvendigvis slik at DOT i alle fylkeskommuner alltid tilbyr lavere priser på sine tjenester enn de privatpraktiserende tannlegene i samme fylkeskommune. Referansen

opplyst er utelukkende Studentsamskipnaden i Trondheim sin siste prisundersøkelse på tannhelsesjekk for studenter der DOT kom på sjette plass.

Mine kommentarer til en slik argumentasjon er at prisundersøkelsens størrelse og faktagrunnlag synes ytterst tynt, at kvalitetssikringen i undersøkelsen synes fraværende – i alle fall ikke opplyst – og at prisundersøkelsens konklusjon – trukket av NTF – er fullstendig marginal i forhold til det saken gjelder.

Dessuten: NTF fremlegger en omfattende, fylkesvis fordelt tabell over antall betalende pasienter behandlet på offentlig tannklinikk i 2010. Men konklusjonen til NTF er: » Tabellen viser at det private tannlegemarkedet tentativt behandler 95 prosent av de aktuelle pasientene på landsbasis». Kan jeg få en utdyping av utsagnet om at privat praksis «tentativt behandler 95 prosent av de aktuelle pasientene på landsbasis»? Mener NTF at det i privat sektor årlig behandles 3 698 302 voksne pasienter?

En virksomhets relative størrelse (hvis det er det hovedstyret forsøker å belyse) kontra størrelsen på andre aktører i det samme marked, uttrykkes med en målbar, økonomisk enhet –

omsetning. Størrelsen måles ikke i hvor mange kunder (pasienter) virksomheten har, eller kunne ha hatt – eller hvor mange kunder andre virksomheter har, eller kunne ha hatt.

Fra NOU 2005 11: «Fylkeskommunenes netto utgifter var 1,34 milliarder kroner i 2003. Pasientinntekter kan anslås til 350 mill. kroner ut fra tidligere år».

Mitt enkle spørsmål er: Hvor mye omsatte Den offentlige tannhelsetjenesten i Norge for i år 2010 innen gruppe F?

NTF skriver videre i tilsvaret om Prisportalen og om fri prisfastsettelse.

Prisportalen vil – når vi der skal (pris)konkurrere på ulike vilkår – kunne forlede forbrukerne og politikerne til å finne privat praksis urettmessig «dyr» (eller «grådig»?) Ut over dette forhold har jeg overhodet ikke omtalt Prisportalen.

Hvorfor NTF skriver om fri – eller ufri – prissetting forstår jeg ikke. Hvilken sammenheng ser NTF mellom fri/ufri prissetting og ulovlig konkurransevridning definert i EØS-avtalen?

2 000–3 000 privatpraktiserende tannleger i Norge har NTF som sin eneste interesseorganisasjon – som en faglig organisasjon og som en fagorga-

nisasjon – økonomisk og næringspolitisk. For de fleste av oss gjelder at vi er små enheter, spredt ut over det ganske land, uten administrasjon eller sekretariat, uten juridisk kunnskap og uten tid eller energi på slutten av arbeidsdagen til å engasjere oss – nok.

Derfor kunne/burde NTF være den interesseorganisasjonen som stilte opp for oss, hjalp oss – fordi NTF har ressurser til å hjelpe oss om det blir nødvendig. Mitt spørsmål til NTF er: Er NTF den interesseorganisasjon NTF skal være for de mange, små, private enheter landet rundt i denne saken?

Atter en gang: Vil NTF bevirke at det utarbeides en uavhengig, juridisk vurdering rundt problemstillingen – en juridisk vurdering som betinger – fra en og samme juridiske enhet – tilstrekkelig juridisk spesialkompetanse (EØS-rett) og tilstrekkelige juridiske ressurser?

*Øyvind Simonsen
oyvind@5-3.no*